روایتی روان از گنجینه ای معنوی

به انگیزه انتشار «حکمت سلیمان» و «حکمت بن سیرا»

پیروز سیار- مترجم کتاب مقدس

۱

فراست فراوانی لازم نیست تا بروز و بسط اقبال عمومی به بحث های معنویت گرایی و رویکرد معنوی را در جامعه فرهنگی ایران مشاهده کنیم. زیست جهان فرهنگی ایرانیان چندی است که میزبان میهمان محتشمی است که اگر تا کنون در حواشی فرهنگ ایرانی نشسته بود اینک در متن و مرکز ایستاده است. برای هاضمه فرهنگی ایران امروز، متاع و مائده های معنوی گویا گواراتر است تا متاع و مائده های سیاسی، ایدئولوژیک، فقهی و...

از ریشه یابی این اتفاق درگذریم. اقتضای احوال زمانه است با منطق تقاضای عمومی یا میل مبهم اهل فرهنگ؛ هر چه هست بروز و ظهور بیرونی اش در هیأت اقبال به مباحث معنوی جلوه گری می کند. آنچه بر شاخسار این نهال روییده است البته همه از جنس شکوفه های خوش رنگ و بو نیست. گاه ترهات کم مایه عرضه می شود، گاه تعالیم مینوی پاره ای ادیان در جامعه ای سبک و مندرس به عرصه درمی آید، گاه نوشته های بی سود - بلکه رهزن - به دست خامدستان فراهم می آید و گاه ... اینها همه واقعیتی را برمی سازند که سید حسین نصر، فیلسوف سنت گرای ایرانی از آن تحت عنوان معنویت های کاریکاتوری یاد می کند. اما روی دیگر این واقعیت چیز دیگری است: ترجمه و عرضه متون اصلی آیین بودا در چند سال اخیر صورت گرفت؛ متن منقح و پیراسته و پاکیزه ای از اوستا ظرف دهه اخیر به بازار آمد؛ تب ترجمه های متنوع از قرآن در همین سال ها بالا گرفت؛ ترجمه و نشر «فغان نامه»، مهم ترین کتاب ارامنه پس از کتاب مقدس، حاصل همین ایام است؛ متونی از آیین دائو به پارسی درآمد؛ اعترافات آگوستین به منزله قدیس اعلای مسیحیت با دو ترجمه روانه بازار فرهنگ شد و بالاخره «کتاب های قانونی ثانی» با برگردانی سلیس و با سلیقه ای سلیم روی پارسی به خود دید. حجم آثار اصیلی از این دست که به لطف پنجه محققان و مترجمان عالی همت، اینک پیش چشم ماست، به مراتب افزونتر از آثار کم مایه و سبک وزنی است در حیطه معنویت گرایی منتشر شده است. اینک می توان به راحتی از نهادها، پژوهشگران، مترجمان و حتی ناشرانی سراغ گرفت که حوزه فعالیت خود را اختصاصاً حوزه معنویت گرایی تعریف کرده اند. این اتفاق مبارکی در فرهنگ معاصر ایران است.

۲

گو اینکه تمامی آثار پیشگفته سزاوار تحسین و آفرین هستند اما این نوشته خوش دارد بیش از هر چیز بر انتشار دو کتاب «حکمت سلیمان» و «حکمت بن سیرا» تمرکز کند. پیروز سیار مترجم صاحب سبک و خوش ذوق، پیش از این «کتاب هایی از عهد عتیق، کتاب های قانونی ثانی» را به پارسی درآورده بود؛ کاری سترگ و ماندگار که الحق حداکثر در هر دهه یکی از این دست آثار روی پارسی را به خود خواهد دید. سیار را پیش از این کتاب، با ترجمه آثاری از کریستین بوبن شناخته بودیم، نویسنده معنویت گرای فرانسوی که غنای ادبی خود را به خدمت مفاهیم ناب مینوی و اخلاقی درآورده است. «رفیق اعلی»، «بیهوده»، «فرسودگی» و «نور جهان» چهار کتاب از بوبن است که تا کنون به قلم پیروز سیار ترجمه شده است. گو اینکه آثار دیگری از این نویسنده فرانسوی از سوی مترجمان دیگری به فارسی برگردانده شده اما قیاس میان ترجمه های سیار و دیگران نیک نمایان می کند که پیروز سیار در تقرب به افق تفکر معنوی بوبن کامیاب تر از دیگران بوده است. شاهد آنکه لطف قلم سیار، جذبه و شیدایی مینوی بوبن را به خوبی در پوستین ادبیات فارسی گنجانده است. سیار به حکم گزینش آثار بوبن برای ترجمه، بی درنگ ثابت کرد که خود ارج و اصالتی برای گفتمان معنوی قائل است و در انتقال این میراث دل انگیز و هوش ربا، جهد و جدیت دارد و انصاف آنکه مزد این مجاهدت را با استقبال نیکوی اهل فرهنگ ایران به کف آورده است.

۳

فارغ از ترجمه آثار بوبن، سیار رنج شیرین ترجمه کتاب های قانونی ثانی را نیز برخود هموار ساخت. ذکر این نکته ضروری است که مجموعه «کتاب مقدس» به گواهی مورخین و فرهنگ شناسان در خلال سالیان بلکه سده ها فراهم آمد و هیچ گاه متنی یک دست، یگانه و دفعی الصدور نبوده است. به اعتبار همین خصلت زمانمندی، هر یک از شاخه ها و شعبه های آیین یهود و مسیحیت، ارج و اعتباری ویژه برای هر یک از بخش های کتاب مقدس قائل شده اند. به این اعتبار «کتاب مقدس» به صورت امروزین خود مشتمل بر کتاب ها یا فصولی است که به دو رده کلی تقسیم می شوند: نخست کتاب های قانونی اول که تشکیل دهنده تمامی کتاب های مقدس رایج اند و سپس کتاب های قانون ثانی که تنها کاتولیک ها معتبرشان می شمارند. اما یهودیان و به پیروی از ایشان پروتستان ها، آنها را مجعول می دانند. کتاب های قانونی ثانی مشتمل بر هفت کتاب طوبیا، یهودیت، اول و دوم مکابیان، حکمت سلیمان، یشوع بن سیرا، باروک و بخش هایی از کتاب استر و دانیال است. این کتاب ها در هیچ یک از ترجمه های فارسی اخیر کتاب مقدس برگردانده نشده اند چرا که مؤسساتی که به نشر کتاب مقدس همت گمارده اند متعلق به پروتستان ها بوده اند.» (کتاب های قانون ثانی - دیباچه مترجم - ص ۳۰-۲۹).

کاری که تاکنون نشده بود اینگونه بر دوش سیار نشست و او این کار را به خوبی برگزار کرد. شأن کتاب های قانونی ثانی را آنگاه بهتر و بیشتر در خواهیم یافت که به ابعاد عرفانی، تاریخی، ادبی و دینی این مجموعه نظر ورزیم. گذشته از «شناساندن کتاب مقدس به عنوان یکی از عمده ترین شواهد میراث فرهنگی بشریت به خوانندگان ایرانی»، مروری بر مضامین این کتاب، هم پرده از واقعیات تاریخی تازه برمی دارد، هم وجوه ادبی این آثار را آفتابی می کند و هم جنبه های عرفانی و دینی آیین یهود و مسیحیت را عیان می سازد. به این اعتبار باید امید داشت که همان طور که سیار در گفت وگو با مجله فرانسوی «بیبلیا» گفته است، ترجمه کتاب های قانونی ثانی،

او خوب آگاه است که وقتی مضمون کتابی از کتاب های این مجموعه تاریخی است نثر فارسی در طراز نثر بیهقی را برگزیند؛ وقتی مضمون، عرفانی و ادبی است نثر مقالات شمس را اختیار کند و وقتی مضمون، دینی و شریعتی است نثر آثار مقدس را انتخاب کند. گو اینکه این مجموعه به تناسب نثرهایی مجزا و متعدد دارد اما فصاحت پارسی مترجم از این نثرهای گونه گون، متنی یکدست و یک آهنگ فراهم آورده است که در زیبایی و فخامت، هر بخش چیزی کم از دیگری ندارد. مترجم خود اذعان نموده که می خواسته سبک مناسبی برای ترجمه متن های مقدس به زبان فارسی پیشنهاد کند، سبکی که در آن پیوند دشوار وفاداری و زیبایی در حد امکان تحقق پیدا کند.

سیار برای به سرانجام رساندن پروژه کتاب مقدس، تنها خود را در موقعیت و مرتبت یک مترجم ننشانده بلکه انبوهی از پانوشت های تشریحی و ارجاعات حاشیه ای عارضه «کم شناختن» یا «بدشناختن» کتاب مقدس در ایران را تاحدی ترمیم کند.

مترجم منزلت کتابی را که پیش روی خود نهاده به خوبی شناخته است. افزار مترجم زبان است و زبان به گفته هایدگر «خانه وجود» است. سیار گویا در خانه وجود این کتاب چندی زیسته است تا زیر و بالای این خانه را دریابد. انس با خانه وجود آن کتاب، مترجم را در اختیار زبان یا زبان هایی شکیل و شورانگیز بسی مدد رسانده است. صفحات برای مطالعه عمیق تر متن را تهیه کرده و گویا از روش های پیشرفته تصحیح متن سود جسته است. این، کار سیار را از کار یک مترجم صرف، نه یک سر و گردن بلکه یک قد و قامت فراتر برده است.

۴

«حکمت سلیمان» و «حکمت بن سیرا» دو پاره از این سی پاره است که افزون بر آن که روزگاری دوشادوش سایر برادرانش در مجموعه کتاب های قانونی ثانی درآمده بود، اینک در قالب دو کتاب مجزا و مستقل و برای تسهیل در استفاده مخاطبان منتشر شده است. گرچه مترجم در این چاپ ها، به کمترین مداخله و اصلاح و اضافات اکتفا کرده است اما اثر چندان خواندنی و لذت بردنی است که حس نامطبوع تکرار به خواننده دست نمی دهد، سیار البته ترجمه خود را بر اساس روایت فرانسه کتاب مقدس اورشلیم انجام داده است و برای حل مشکلات خود، از سه روایت کمکی بهره برده است: ترجمه جامع کتاب مقدس (تب)، کتاب مقدس اوستی و کتاب مقدس مجموعه «پلئیاد». با این همه کتاب مقدس اورشلیم را که «وولگات» فرانسه زبانان شمرده می شود پایه ترجمه خود قرار داده است. او در این مسیر، اجازه انتشارات «سرف»، ناشر معتبر آثار مقدس در فرانسه را نیز کسب کرده است.

ناشر باسلیقه و کارآشنای کتاب (نشر نی) در چاپ این دو کتاب گویا قدر مضمون را به خوبی دریافته است چرا که فرم، کاغذ، جلد، صحافی، طراحی و کلیه مراحل فنی و چاپ را با حسن انتخابی در خور مضمون، فراهم آورده است. نی، بی گمان ناشری است که در جغرافیای فرهنگی ایران رکنی رکین به شمار می آید.

پیروز سیار این روزها که متاع فرهنگ نزد بسیاری، قیمت از کف داده است روی در ترجمه کامل کتاب مقدس براساس کتاب مقدس اورشلیم نموده است. این وعده را به خود داده ایم که عنقریب گنجینه میراث دینی یهودی - مسیحی را به ترجمه ای پخته و پاکیزه در دامان خواهیم داشت.

کتاب اندیشه

انتظار بشر از دین

* عبدالله نصری
* انتشارات اندیشه معاصر

به عقیده روان شناسان انتظار بشر از دین برقراری آرامش روحی است. برخی از متفکران نیز رجوع انسان به دین را جهت حل معمای مرگ دانسته اند. و به زعم گروهی دیگر، این وسیله ای است برای از میان بردن دغدغه خاطر بشر و پر کردن خلأ وجودی او. جامعه شناسان معتقدند که دین جهان را برای بشر درک پذیر می سازد و به جهان و انسان معنا می دهد. و دین با معنادادن به جهان، نظم اجتماعی را ممکن می سازد. اما دین پژوهان، اغلب بر این باور هستند که دین به دنبال راهی است که آدمی را به سوی سعادت و نور بکشاند. فلاسفه انتظار بشر از دین را پاسخگویی به سؤال هدف آفرینش و چیستی فلسفه زندگی می دانند.

به هر روی متفکران سعی کرده اند از زوایای گوناگون به پرسش «انتظار بشر از دین» پاسخ دهند و این مسأله را که یکی از موضوعات مهم در فلسفه دین وکلام جدید است را مورد تحلیل و بررسی قرار دهند.

در کل بحث بر سر این است که ما چه انتظاری از دین داریم؟ چرا به دین خاصی رجوع می کنیم؟ پاسخ چه پرسشهایی را باید از دین سراغ گرفت؟ آیا پاسخ پرسشهایی را که از جای دیگر نمی توان به دست آورد باید با رجوع به دین به دست آورد؟

چه لزومی دارد که دین به پرسشهای ما پاسخ دهد؟ آیا بشر برای همه خواسته هایش باید از دین کمک گیرد؟ آیا برای پاسخ به هر سؤالی باید به دین رجوع کرد؟ یا اینکه دین در قلمرو محدودی از حیات بشر و پرسشهای وی دخالت می کند؟

در این اثر سعی شده تا سؤال انتظار بشر از دین مورد بررسی همه جانبه قرار گیرد. از این رو در بخش اول، روش شناسی موضوع مورد بررسی قرار گرفته است و این نتیجه حاصل شده که باید در ابتدا مراد خود را از دین روشن ساخت و از آنجا که اسلام به عنوان یک دین تحریف ناشده مطرح است، لذا پاسخ این سؤال را باید از دیدگاه اسلام مورد بررسی قرار داد. در بخش دوم مبانی دیدگاه مورد نظر مورد بررسی قرار گرفته است. در این بخش این بحث مطرح شده که آیا دین اسلام برای پاسخگویی به همه خواسته ها و نیازهای بشر آمده است یا خود این قلمرو و انتظارات بشر را ترسیم کرده است. در بخش سوم کتاب دیدگاه های مختلف در مورد قلمرو دین مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. از جمله دیدگاه علامه طباطبایی، استاد مطهری، شهید آیت الله صدر، مهندس بازرگان و دیدگاه دکتر سروش و مجتهد شبستری. در بخش چهارم سازو کارهای حضور دین در جامعه و دیدگاههای دین در مورد جهان، انسان و سیاست و هدایتهای نظری و عملی آن در این سه قلمرو مورد بررسی قرار گرفته است. در بخش پایانی کتاب نیز به رد شبهات پرداخته شده و مباحثی چون سکولاریزم، عرفی شدن دین و نسبت دین با ایدئولوژی طرح و بررسی شده است.

PEGASUS
مارماریس - بدروم - کوش آداسی
آنتالیا - ازمیر
ایام تعطیل باز است
کشتیرانی ۲۲۲۲۲۸۰۰

کشف دامنه‌های ۸۸۸۶۶۳۲۷
صنعتگران
پژوهشگران
بازرگانان
طراحان
نمایشگاه بین المللی
ماشین آلات و صنایع تساجی
نمایشگاه طراحی و دکوراسیون

تلفنی از ۹ صبح تا ۹ شب
تعطیلات باز است
Iran Air
پرواز های مستقیم
بودروم مارماریس آنتالیا
دوبی مالزی چین تایلند
فروش بلیط کلیه خطوط هوایی
فراز آموت ۷۷۵۲۳۲۳۸

مرکز تورهای ارزانترین بلیطهای آمریکا و اروپا
تایلند چین دوبی
باکو-کیش
مالزی • سنگاپور هندوستان
فضاگشت ۶۶۳۳۷۱۷۱ (۱۰خط) ۶۶۵۰۵۱۱۱ (۱۰خط) مهرتور ۸۸۷۵۱۶۵۳ (۱خط)

تایلند بانکوک - پاتایا
دبی
عروج
قیمت ۳ درصد کمتر از کل رقبا
بهترین نرخ بلیط آمریکا کانادا و اروپا با کلیه خطوط هوایی
دفتر مرکزی ۶۶۹۶۰۲۹۷ ۶۶۹۶۰۲۳۰۰
سعدآباد ۲۲۲۲۷۵۸۵ میرداماد ۲۲۲۲۷۵۶۷

طرحان گشت
تور آنتالیا ۷شب
فقط ۳۹۹۰۰۰ تومان
بزرگترین برگزار کننده تورهای
آنکارا و استانبول با پروازهای مستقیم هواپیمایی freebird ایرباس ترکیه
آرسام سیرپارس ۸۸۷۰۸۱۹۰-۱
پرند مهر ۲۲۳۵۲۰۱۱-۱۴
ساحل گشت ۸۸۴۰۵۷۰۰
طوفان ۶۶۴۲۲۱۳۶
(۲۰خط) ۸۸۴۴۵۸۳۸-۸۸۴۴۷۱۵۱-۸۸۴۵۹۸۲۰ فکس: ۸۸۴۳۰۳۴۷

DELTABAN
GITEX
دبی
هتل ۶ ستاره کهربا ریزنت
هتل های ۵،۴،۳ ستاره
دلتابان
وقت و سرویس سفارت شریعتی بالاتر از میرداماد
۲۲۲۲۲۴۲۶
تعطیلات باز است

جشنواره تابستانی کیش
هتل • هلیا • لاله • آریان
• پارس نیک - ساحلی سیمرغ
تخفیف ویژه پارک دلفین ها - بازدید رایگان هتل داریوش
خانه ۸۸۹۳۴۶۵۷
اروپ کیش ۸۶۹۳۴۰۸۰ جمعه گشت ۸۸۹۳۴۰۵۵

نمایشگاه گوانجو 2005
آنتالیا+مارماریس
امروز کن
امروز برگشت
آویزگان سنتر تورهای نوین
۳۲۰۰۸۹۵
صدور بلیط داخلی و خارجی با کلیه خطوط هوایی
تعطیلات باز است

تورآستانبول
آنتالیا - مارماریس
۱۲روزه
رفت هوایی برگشت زمینی
اقامت در هتل ۲ ستاره درجه یک all
فقط ۳۸۵/۰۰۰ تومان

ایتالیا اسپانیا فرانسه ۱۴روزه اقریش

چین تخصص ماست
فرانسه دوبی
گوانجو
۴ شب بانکوک + ۵ شب گوانجو ۱/۳۲۰/۰۰۰
۲ شب پکن + ۵ شب گوانجو ۱/۴۸۰/۰۰۰
کیش - ترکیه
حامی ۸۸۹۸۳۶۶۶ (زنده دل) ۰۹۱۲۱۰۹۳۸۴۶

دوبی GITEX
(نمایشگاه گوانجو 2005)
چین
بدروم - مارماریس - آنتالیا - استانبول
ستاره الهیه - مریم شرقی ۲۲۰۵۲۰۱۱ ۲۲۰۱۳۰۸۰ ایام تعطیل بازاست
برای چاپ آگهی های آژانسهای مسافرتی با ما تماس بگیرید ۸۸۳۲۷۴۳۶-۸

ایران
پذیرش آگهی
تلفن: ۸۸۷۳۶۵۹۰
نمابر: ۸۸۷۳۶۹۶۸

آگهی مزایده
سازمان بهشت سکینه (س) در نظر دارد، دو دستگاه از اتوبوسهای به نام شهاب مدل ۸۳ و هفت دستگاه سواری استیشن کاروان سایپا مدل ۸۴ و همچنین یک سری لوازم اسقاطی (آهن آلات) خود را از طریق مزایده به فروش برساند.
لذا از متقاضیان درخواست می شود از تاریخ نشر آگهی به مدت ۱۰ روز برای اخذ اسناد مزایده به امور مالی سازمان به نشانی: کرج، کمالشهر، شمال اتوبان کرج - قزوین، سازمان بهشت سکینه (س) مراجعه نمایند.
۰۲۶۱-۴۷۰۳۵۰۰

وزارت نیرو
شرکت آب و فاضلاب گیلان
(سهامی خاص)
نوبت دوم
آگهی مناقصه عمومی شماره ۸۴/۲۲
شرکت آب و فاضلاب استان گیلان در نظر دارد، مقدار ۶۰۰ تن سولفات آلومینیوم برای تصفیه خانه بزرگ رشت را طبق مشخصات فنی مندرج در اسناد مناقصه خریداری نماید.
لذا از کلیه تولیدکنندگان واجد شرایط دعوت می شود برای دریافت اسناد و شرایط شرکت در مناقصه از تاریخ درج آگهی به مدت ۱۰ روز به امور بازرگانی شرکت واقع در رشت خیابان حافظ جنب پارک قدس مراجعه و در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۳۲۳۰۵۰۲-۰۱۳۱ و نمابر ۳۲۲۶۳۵۷-۰۱۳۱ تماس حاصل نمایند.
شرکت آب و فاضلاب استان گیلان

نوبت سوم
آگهی فراخوان مناقصه
شرکت سنگ آهن مرکزی ایران- بافق در نظر دارد، نسبت به واگذاری خدمات عمومی یک از طریق مناقصه عمومی اقدام نماید.
لذا از کلیه متقاضیان واجد شرایط که دارای تأیید صلاحیت از وزارت کار و امور اجتماعی می باشند دعوت می نماید. برای دریافت و تکمیل اسناد ارزیابی توان اجرای کار وتحویل آن حداکثر تا ۵ روز پس از انتشار آگهی به امور پیمانکاران این شرکت واقع در بافق (یزد)، شرکت سنگ آهن مرکزی مراجعه نمایند. در ضمن برای کسب اطلاعات بیشتر می توانید با شماره تلفن: ۷-۴۲۵۴۴۶۶-۰۳۵۲ تماس حاصل نمایید.
ضمناً هزینه درج آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد.